

delpark en een groot deel van het gedeeltelijk aangelegde Amsterdamse Bos slechts redden door beide gebieden volledig af te sluiten. De in parken en plantsoenen staande banken werden in loodsen samengebracht teneinde te voorkomen dat zij in stukken werden gezaagd en meegenomen. Talrijke steigers, op steigers staande wachthuisjes en schaftlokalen werden gesloopt en eveneens verdwenen in Amsterdam de houten paaltjes van meer dan 20 km gazon-afrostering. Ook in Den Haag verdwenen omstreeks 20 000 bomen – in het centrum waar fraaie boompartijen stonden (aan het Voorhout, aan de Vijverberg en op het Plein 1813) vormden de bewoners bewakingsploegen om ze te beschermen; in totaal werd in de stad bijna 400 ha bos-, plein- en parkbeplanting gekapt. De stad Utrecht (cijfers voor Rotterdam zijn ons niet bekend) verloor ca. 5 000 bomen, Hilversum verloor er 13 000 en bovendien werd in het Gooi een groot deel van de bossen clandestien gekapt. In Leiden, waar meer dan 5 000 bomen stonden, spaarde het publiek er welgeteld 390. 'Ook de centrale keuken', aldus een plaatselijk relaas,

'had veel brandstof nodig en wist daaraan niet anders te komen dan door een deel van het fraaie geboomte van Endegeest¹ te doen opruimen, waarvoor een veertigtal houthakkers in dienst werd genomen. Later stookte de keuken met deuren en ramen, afkomstig van door de Duitsers in Noordwijk en Katwijk gesloopte duinvilla's, welk hout eerst was bestemd voor de wederopbouw.'²

In Hoogkarspel liet de gemeentelijke brandstofcommissie 100 bomen vellen teneinde met het hout het watergemaal in werking te houden; bijna de helft van dat hout werd gestolen. De commissie wees vervolgens op een zaterdagmiddag het restant van de bomen aan een van de wegen aan het publiek toe 'en indrukwekkend was het te zien', aldus een plaatselijk relaas, 'hoe ieder de hem toegewezen boom (soms een gedeelte daarvan) nog vóór de nacht trachtte binnen te brengen. De volgende dag stond er geen boom meer.' In deze gemeente (het kan elders ook zijn geschied) werden alle op particuliere terreinen staande bomen onteigend om de zekerheid te hebben dat de centrale keuken en de enige plaatselijke bakkerij die nog in werking was, niet gesloten behoeften te worden.³ In Noordwijk trachtte de politie het kappen van bomen die openbaar bezit waren, tegen te gaan door aan ruim tweehonderd inwoners de bijlen en

¹ Een psychiatrisch ziekenhuis bij Oegstgeest. ² G. L. Driessen in: *Jaarboekje voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en omstreken*, XXXVIII [1946] (1947), p. 53. ³ Gemeente Hoogkarspel: *'Gedenkboek' 1940-1945* (1947), p. 41.